

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI
DREJTORIA E ÇËSHTJEVE PROÇEDURALE LIGJORE DHE MARRËDHENIEVE ME JASHTË

Nr. 294 Prot.

Tiranë, më 10 / 03 / 2014

Lënda : Dërgohen rekomandime për ndryshime në Ligjin Nr. 8116, datë 29.03.1996
“Kodi i Procedurës Civile i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.

Drejtuar : **Z. Nasip NAÇO**
MINISTËR I DREJTËSISË

TIRANË

I nderuar zoti Ministër !

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi në përmbushje të qëllimit të ligjit nr. 10 221 datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi” për të garantuar të drejtën e çdo personi për barazi përpara ligjit, mbrojtje të barabartë nga ligji dhe mbrojtje efektive nga diskriminimi dhe çdo formë sjellje që nxit diskriminimin dhe bazuar në kompetencën që i jepet në bazë të 32, pika 1, shkronja “ë”, të ligjit Nr. 10 221 datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, rekomandon këto ndryshime në Ligjin Nr. 8116, datë 29.03.1996 “Kodi i Procedurës Civile i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar

Konstatohet se edhe në ndryshimet më të fundit që i janë bërë Ligjit Nr. 8116, datë 29.03.1996 “Kodi i Procedurës Civile i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, nuk është ndërmarrë ndonjë nismë për të ndryshuar barrën provës gjatë procesit civil në rastet kur gjykata shqyrton një çështje diskriminimi, një kërkesë kjo e direktivave të Bashkimit Europian në fushën e trajtimit të barabartë dhe mosdiskriminimit.

Ligji Nr. 10 221 datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, në Kreun VI “Procedurat përpara gjykatës”, ka parashikuar zhvendosjen/shpërndarjen e barrës së provës

Adresa: Rruga Sami Frashri, Nr. 10, Kati II, Tiranë
(Tek godina e Fondit Shqiptar të Zhvillimit)
Tel: +355 4 2431078
Fax: +355 4 2431077
e-mail: info@kmd.al
web: www.md.al

në rastet kur gjykata shqyrton një çështje diskriminimi, ndryshe nga parimi i përgjithshëm për barrën e provës, sipas të cilit detyrimi për të vërtetuar faktet e nevojshme për të provuar pretendimin është i palës që e pohon atë. Parimi i barrës së provës parashikohet nga Kodi i Procedurës Civile në nenin 12, ku thuhet: *“Pala që pretendon një të drejtë, ka detyrim që, në përputhje me ligjin, të provojë faktet mbi të cilët bazon pretendimin e saj”*.

Në shumicën e çështjeve të diskriminimit, personi që pretendon se ndaj tij nuk është respektuar parimi i trajtimit të barabartë e ka tepër të vështirë apo të pamundur t'i mbledhë provat dhe ndonjëherë provat e drejtpërdrejta as nuk ekzistojnë. Nevoja për zbatimin e parimit të zhvendosjes/shpërndarjes së barrës së provës në çështjet e diskriminimit me qëllim garantimin e efektivitetit të ligjit për barazinë, u pranua për herë të parë nga Gjykata Europiane e Drejtësisë (GJED)¹ në vendimet e veta në çështjet *Danfoss*² dhe *Enderby*³. Për këtë arsye Bashkimi European ka integruar në legjislacionin antidiskriminim parimin e zhvendosjes/shpërndarjes së barrës së provës. Në dhjetor të vitit 1997, Këshilli European ka miratuar Direktivën 97/80 për barrën e provës në çështjet e diskriminimit për shkak të gjinisë. Në këtë direktivë parashikohet: *“Shtetet Anëtare do të ndërmarrin masa të tilla sipas nevojës, në përputhje me sistemet e tyre kombëtare juridike, për t'u siguruar se, kur personat që konsiderojnë se u është bërë një e padrejtë për shkak të moszbatimit të parimit të trajtimit të barabartë, sjellin përpara një gjykatë apo ndonjë autoriteti tjetër kompetent, fakte nga të cilat mund të supozohet se ka patur diskriminim të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, atëherë do të jetë detyra e të paditurit të vërtetojë se nuk ka patur shkelje të parimit të trajtimit të barabartë”*⁴

I njëjti formulim përdoret edhe në direktivat e mëvonshme në fushën e mosdiskriminimit, të cilat janë: Direktiva e Këshillit 2000/43/KE të 29 qershorit 2000 për *“Zbatimin e parimit të trajtimit të barabartë ndërmjet personave pavarësisht prejardhjes racore apo etnike”*, Direktiva e Këshillit 2000/78/KE të 27 nëntorit 2000 për *“Përcaktimin e një kuadri të përgjithshëm për trajtimin e barabartë në punësim dhe marrëdhëniet gjatë punës”*, Direktiva e Këshillit 2004/113/KE të 13 dhjetorit 2004 për *“Zbatimin e parimit të trajtimit të barabartë ndërmjet burrave dhe grave në mundësinë për të pasur dhe për t'u furnizuar me mallra dhe shërbime”*, Direktiva e Parlamentit European dhe të Këshillit 2006/54/KE të 5 korrikut 2006 për *“Zbatimin e parimit të mundësive të barabarta dhe të trajtimit të barabartë të burrave dhe grave në çështjet e punësimit dhe marrëdhëniet gjatë punës”*.

¹ Sot emërtimi i saj është: Gjykata e Drejtësisë e Bashkimit European.

² Çështja nr. 109/88

³ Çështja nr. 127/92

⁴ Përkthim jo zyrtar

Adresa: Rruga Sami Frashri, Nr. 10, Kati II, Tiranë
(Tek godina e Fondit Shqiptar të Zhvillimit)
Tel: +355 4 2431078
Fax: +355 4 2431077
e-mail: info@kmd.al
web: www.md.al

Pra, nëse normalisht detyrimin për të provuar pretendimet duhet t'a kishte paditësi, sipas legjislacionit të BE-së në çështjet e diskriminimit, në momentin që paditësi vërteton rastin *prima facie* -"në pamje të parë"⁵, atëherë i kërkohet të paditurit, që të paraqesë prova se ai/ajo nuk e ka diskriminuar paditësin, duke rrëzuar prezumimin faktik se ka patur diskriminim.

Kodi i Procedurës Civile është ligji bazë për procedurat që gjykatat duhet të respektojnë gjatë veprimtarisë së tyre, duke e bërë këtë Kod me rëndësi nga kënvështimi i garantimit të mbrojtjes efektive nga diskriminimi. Në bazë të nenit 81 të Kushtetutës, Kodi i Procedurës Civile është një ligj i cili miratohet me një shumicë prej 3/5, duke qënë në këtë mënyrë në një nivel më të lartë në hierarkinë e normave, se sa ligjet e miratuara me shumicë të thjeshtë, përfshirë këtu ligjin nr. 10 221 datë 04.02.2010 "*Për mbrojtjen nga diskriminimi*". Në këtë rast gjykatat do të gjenden midis kërkesave të ligjit "*Për mbrojtjen nga diskriminimi*" i cili ka parashikuar zhvendosjen/shpërndarjen e barrës së provës në përputhje me legjislacionin e BE-së dhe Kodit të Procedurës Civile, i cili sanksionon rregullin e përgjithshëm, ku pala që pretendon një të drejtë ka detyrimin të provojë pretendimin e saj.

Sa më sipër dhe me qëllim përfarimin e legjislacionit me *acquis communautaire* të BE-së dhe harmonizimin e legjislacionit të brendshëm propozojmë:

- Shtimin e një paragrafi, pas paragrafit të parë të nenit 12, të ligjit Nr. 8116, datë 29.03.1996 "*Kodi i Procedurës Civile i Republikës së Shqipërisë*", të ndryshuar, me përmbajtje si vijon:

"Pasi paditësi paraqet prova, mbi të cilat bazon pretendimin e tij dhe në bazë të të cilave gjykata mund të prezumojë sjelljen diskriminuese, i padituri detyrohet të provojë se faktet nuk përbëjnë diskriminim".

Duke Ju falenderuar për bashkëpunimin.

Konci. K. Kombezi,

⁵ Paditësi sjell fakte nga të cilat mund të prezumohet se ka ndodhur diskriminimi në mungesë të një shpjegimi të përshtatshme.

Adresa: Rruga Sami Frashri, Nr. 10, Kati II, Tiranë
(Tek godina e Fondit Shqiptar të Zhvillimit)
Tel: +355 4 2431078
Fax: +355 4 2431077
e-mail: info@kmd.al
web: www.kmd.al